

ÚPAP - KATEDRA PEDAGOGIKY okruhy tém na štátne záverečné skúšky

Požiadavky na magisterské štátne skúšky Pedagogika

Okruhy zo špecializácie a predmetov

1. Pojem a koncepcie poradenstva ako orientácie pri voľbe povolania, v škole, výchovnom prostredí. Poradenské prístupy a formy. Rola výchovného poradcu
2. Základné postupy poradenstva v praxi. Etapy riešenia situácií, metódy a techniky v procese poradenstva
3. Dieťa ako subjekt edukácie – osobnosť dieťaťa, špecifiká jeho psychosociálneho vývinu, dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
4. Možnosti diagnostiky pri predchádzaní problémového správania detí (mládeže) v edukačnom prostredí. Oblasť, metódy, diagnostiky dieťaťa
5. Zručnosti, stratégie a postupy pri predchádzaní a zvládaní problémového správania. Poradenské kompetencie pedagóga – diagnostické, sociálne, komunikatívne a intervenčné činnosti
6. Pedagogický výskum a možnosti jeho aplikácie vo vyučovacom procese. Možnosti a druhy pedagogického výskumu. Základné etapy výskumu
7. Zložitosť pedagogických javov, ich vysvetlenie na konkrétnom príklade. Výskumné metódy a ich charakteristika
8. Kvalitatívny a kvantitatívny pedagogický výskum, jeho metódy a techniky. Efektívnosť hodnotenia výsledkov výskumu a možností jeho uplatnenia v edukačnej praxi
9. Plánovanie, strategické plánovanie v prostredí školy, tvorba koncepcie školy (ciele školy, poslanie, vízia, profil absolventa), druhy plánov, ročný plán školy.
10. Hodnotenie a sebahodnotenie školy (metódy hodnotenia – SWOT analýza), kvalita školy, kultúra školy.
11. Pedagogická dokumentácia v práci učiteľa. Charakteristika základných dokumentov v práci triedneho učiteľa. Pedagogické pozorovanie a pedagogický denník žiaka
12. Práva dieťaťa. Charakteristika detských práv. Medzinárodné dokumenty týkajúce sa práv dieťaťa. Detské práva na Slovensku. Ohrozené deti. Pedagóg a práva dieťaťa.
13. Rodina ako výchovná inštitúcia. Štýly a hodnoty v rodinnej výchove. Aktuálne problémy rodinnej výchovy
14. Výchova k rodičovstvu a partnerstvu. Vzťahy medzi mladými ľuďmi, citové a sexuálne vzťahy, záujmy a hodnoty. Príčiny rozpadu rodín a možnosti ich predchádzania
15. Ciele, úlohy, funkcie, obsah výchovy mimo vyučovania. Školské zariadenia podieľajúce sa na výchove mimo vyučovania. Školský klub detí, Školský internát – ich poslanie, funkcie a úlohy pri rozvoji osobnosti detí/mládeže.

16. Plánovanie výchovnej práce v školských zariadeniach zabezpečujúcich výchovu mimo vyučovania (vymedzenie cieľov, výchovných štandardov, foriem a metód práce). Výchovný program, výchovný plán, činnosti v ŠKD a ŠI, pedagogická dokumentácia školského zariadenia a vychovávateľ.

Okruhy realizácie štátnej skúšky zo špecializácie a predmetov

V prípade, že téma obhajoby záverečnej magisterskej práce korešponduje s uvedenými okruhmi špecializácie, bude sa rozprava zameriavať na problematiku riešenú v práci. Oponent záverečnej práce môže v týchto prípadoch navrhnúť vo svojom posudku otázky k uvedeným okruhom. V ostatných prípadoch sa otázky formulujú komisiou, resp. študent má možnosť sám si vytiahnuť okruh losovaním otázok.

Okruhy otázok – časť Didaktika pedagogiky

1. Pedagogika ako vyučovací predmet na stredných školách, obsah a cieľ edukácie pedagogiky, kurikulárne dokumenty.
2. Plánovanie v práci učiteľa. Dlhodobé a krátkodobé plánovanie. Práca učiteľa s kurikulárnymi dokumentmi. Príprava na vyučovanie v predmete pedagogika.
3. Kľúčové kompetencie, prierezové témy a možnosti ich implementácie v predmete pedagogika.
4. Učivo, druhy učiva a štruktúra učiva. Práca učiteľa s učivom, didaktická analýza učiva.
5. Edukačné ciele, formulovanie špecifických cieľov vyučovania, taxonómie cieľov vo vzťahu k predmetu pedagogika.
6. Učebné otázky a úlohy, druhy úloh, formulovanie učebných úloh v predmete pedagogika.
7. Stratégie a metódy vyučovania pedagogiky, druhy stratégií a metód, výber vyučovacích stratégií a metód pri príprave učiteľa na vyučovanie.
8. Slovné vyučovacie metódy, ich využitie v predmete pedagogika.
9. Názorno-demonštračné metódy a ich využitie v predmete pedagogika. Didaktické prostriedky a možnosti využitia vo vyučovaní pedagogiky.
10. Metódy komplexného rozvoja osobnosti žiaka, ich využitie v predmete pedagogika.
11. Organizačné formy vyučovania v predmete pedagogika, školské a mimoškolské organizačné formy, vyučovacia hodina ako základná organizačná forma vyučovania, štruktúra vyučovacej hodiny.
12. Hodnotenie žiaka vo vyučovaní, metódy a zásady hodnotenia, axiologizácia vo vyučovaní.
13. Didaktické zásady, ich aplikácia a metodické odporúčania na uplatnenie v predmete pedagogika.
14. Osobnosť učiteľa, tvorivá osobnosť učiteľa, kreativizácia v predmete pedagogika.
15. Osobnosť žiaka, učebné štýly žiaka, vyučovanie zamerané na podporu učebného štýlu žiaka.

Podmienky k realizácii štátnej skúšky z Didaktiky pedagogiky

Podmienkou absolvovania štátnej skúšky predmetu Didaktika pedagogiky je 5 písomných príprav na vyučovaciu hodinu na ľubovoľne zvolenú tému, zodpovedajúcu obsahovému štandardu predmetu Pedagogika na stredných školách. Študent pripraví odbornú prezentáciu (max. 5-7 min.) podľa kritérií Akademickej príručky (Meško a kol. 2004) na vybranú tému podľa nasledovnej štruktúry:

1. úvodný slide;
2. obsah prezentácie;
3. téma, ciele, kľúčové pojmy, kľúčové kompetencie, príp. prierezové témy, medzipredmetové vzťahy;
4. metodický postup podľa zvolenej štruktúry vyučovacej hodiny (stručná prezentácia priebehu vyučovacej hodiny);
5. použitá literatúra;
6. diskusia.

Základná literatúra

- ČERNOTOVÁ, M. a kol. 2006. *Uplatnenie absolventov učiteľstva v praxi a ich reflexia pregraduálnej prípravy*. Prešov: FF PU.
- DARÁK, M. a J. FERENCOVÁ, 2001. *Metodológia pedagogického výskumu. Terminologické minimum*. Prešov: ManaCon. ISBN 80-89040-07-1.
- GAVORA, P. a kol. 2010. *Elektronická učebnica pedagogického výskumu*. [online]. Bratislava: UK. ISBN 978-80-223-2951-4. Dostupné na: <http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/>
- GAVORA, P. 2010. *Akí sú moji žiaci? Pedagogická diagnostika žiaka*. Bratislava : Práca. ISBN 80-7094-335-1.
- GAJDOŠOVÁ, E. et al. 2007. *Riešenie porúch správania žiakov v škole. Možnosti zvládania agresie a násilia*. Bratislava: Stimul UK.
- KOMINAREC, I. 2013. *Pedagogika voľného času. Základné otázky výchovy mimo vyučovania*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove. ISBN 978-80-555-0977-8.
- KOMINAREC, I., KRAJČOVÁ, N., PASTERÁKOVÁ, L., ŠUŤÁKOVÁ, V. 2015. *Úvod do pedagogiky*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove. ISBN 978-80-555-1413-0. KRAJČOVÁ, N., V. ŠUŤÁKOVÁ,(eds.) 2013. *Učiteľ na ceste k profesionalite*. Prešov: FHPV PU. ISBN 978-80-555-0984-6.
- KREJČÍŘOVÁ, D. a M. VÁGNEROVÁ, 2001. *Psychodiagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-545-8.
- OBDRŽÁLEK, Z. a K. HORVÁTHOVÁ a kol. 2004. *Organizácia a manažment školstva*. Bratislava: SPN. ISBN 80-10-00022-1.
- ONDREJKOVIČ, P. a kol. 2009. *Sociálna patológia*. Bratislava : Veda. ISBN 978-80-224-1074-8.
- SKALKOVÁ, J. 2007. *Obecná didaktika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1821-7.
- ŠUŤÁKOVÁ, V. a kol. 2006. *Kompetencie riaditeľa školy*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, FHPV. ISBN 80-8068-521-5.
- ŠUŤÁKOVÁ, V. a kol. 2016. *Sociálna a didaktická komunikácia*. Bratislava: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-8168-548-4.
- ŠVEC, Š. 1998. *Metodológia vied o výchove*. Bratislava: Iris. ISBN 80-88778-15-8.
- TUREK, I. 2014. *Didaktika*. Bratislava: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-8168-004-5.
- TRAIN, A. 2002. *Nejčastější poruchy chování dětí*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-503-2.
- VALIŠOVÁ, A. *Didaktika pedagogiky*. Praha: 1990. ZELINKOVÁ, O. 2007. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-326-0.

Odporúčaná literatúra

- BENČO, J. 2001. *Metodológia vedeckého výskumu*. Bratislava: Iris. ISBN 80-89018-27-0.
- GILLERNOVÁ, I., L. KREJČOVÁ, 2012. *Sociální dovednosti ve škole*. Praha: Grada. ISBN 97880-247-3472-9.
- HATÁR, C. a J. DUCHOVIČOVÁ, 2011. *Vybrané kapitoly z didaktiky pedagogiky a sociálnej pedagogiky*. Nitra: UKF. ISBN 9788080948573.
- KALHOUST, Z. a O. OBST, 2002. *Školní didaktika*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-253-X. MEŠKO, D. et al., 2004. *Akademická příručka*. Martin: Osveta, 316 s. ISBN 80-8063-200-6.
- PASCH, M. a kol. 1998. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál. ISBN 807367-054-2.
- SKUTIL, M. a kol. 2011. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-778-7.
- VALIŠOVÁ, A. a H. KASÍKOVÁ, eds. 2011. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada. ISBN 978-80247-2257-9.